

12. משערין בקדרה

1. חולין צז: "אמר רבי חנינא כשהן משערין" עד "אמר רבי אבהו" ורש"י שם

אמר רבי חנינא: כשהן משערין, משערין ברוטב, ובקיפה, ובחתיכות, ובקדרה; איכא דאמרי: בקדרה עצמה, ואיכא דאמרי: במאי דבלעה קדרה

רש"י שם

כשהן משערין - האיסור בששים ומשערין אותו שיהא בו אחד מששים ברוטב וקיפה ובחתיכות ובקדרה

קיפה - פונדריל"א דק דק של בשר ותבלין המתאסף בשולי קדרה

במאי דבלעה קדרה - אם ראינוהו כשנפל שם קודם שנתמעט ואנן משערין אותו לאחר שנתבשל לכמות שנפל שם ואין בהיתר ששים בו אומדים כמה בלעה קדרה מן ההיתר לפי שכשנפל שם היה היתר הרבה ונתמעט בבליעת הקדרה אבל בקדרה עצמה לא משערין וכיון דאיפליגו לישני ואיסורא דאורייתא היא אזלינן לחומרא ולא משערין בקדרה ועיקר הדבר כמות שהוא בא לפנינו משערין ליה ולא משערין במאי דבלעה קדרה מן ההיתר לפי שאף מן האיסור נבלע ונתמעט מכמות שהיה וכדאמרי' לקמן /חולין/ (דף צח) אטו דהיתרא בלע דאיסורא לא בלע

2. רשב"א חולין צז: ד"ה ובקדרה

ובקדרה אמרי לה בקדרה עצמה ואמרי לה במאי דבלעה קדרה, נראה שרש"י ז"ל מפרש בקדרה עצמה בחרסי הקדרה ובמאי דבלעה קדרה כגון שנפל שם איסור ולא נודע שיעורו בשעת נפילתו וראינו מה שבקדרה בשעת נפילה והיה שם רוטב הרבה ועכשיו כשבא לפנינו לא נמצא בהתר ששים כנגד האיסור שבא לפנינו, כגון זה מצטרפין מה שבלעה הקדרה מן ההיתר משעת נפילה עד עכשיו שבאותה שעה היתר (הככה) [הרבה] היה שם ונשאר האיסור מצומק כמותו כמו שבא לפנינו אבל בקדרה עצמה לא משערין, וכתב הוא ז"ל וכיון דאיפליגו לישני ואיסורא דאורייתא הוא אזלינן לחומרא ולא משערין בקדרה עצמה, ועיקר הדבר כמות שבא לפנינו משערין ליה ולא משערין במאי דבלעה קדרה מן ההיתר, לפי שאף האיסור נבלע ונתמעט מכמות שהיה וכדאמרינן לקמן אטו דהיתרא בלע דאיסורא לא בלע, נראה שהוא ז"ל דחה תחילה לישנא קמא מפני הלשון השני דאזלינן בהו לחומרא, ואח"כ דחה אף השני מדאמרינן לקמן אטו דהיתרא בלע דאיסורא לא בלע, והלכך לא קיי"ל כחז מהני לישני כלל אלא כדרך שבא לפנינו משערין ההיתר והאיסור, ומיהו נראה שאף הוא ז"ל מודה ובא שאם ראינו האיסור בשעת נפילתו ולא נתמעט בשיעור אחד עם ההיתר כגון זה מצטרפין ומשערין ההיתר שנבלע בקדרה וגם האיסור שנבלע והולכין אחר שעת נפילת האיסור לתוך ההיתר, וכן פירשו אחרים דהיינו מאי דבלעה קדרה דאמר ר' חנינא, וזה מן התימה דכיון שעכשיו אין בהיתר ששים לבטלו למה אינו חוזר האיסור ואוסר את ההיתר שאין בו עכשיו כדי להעלותו שהרי אלו נפל איסור זה בקדרה אחרת היה אוסר בשיעורו ומאי שנא קדרה זו מקדרה דעלמא, ובמשנת מסכת תרומות (פ"ה מ"ט) נמי משמע דבתר בסוף אזלינן דתנן סאה תרומה שנפלה למאה טחנן ופחתו כשם שפחתו חולין כך פחתה תרומה ומותר, טעמא דאיכא למימר דפחתה תרומה מותר הא לא פחתה תרומה ודאי אוסר, ותירץ הרמב"ן ז"ל דקילא נתמעטה דרך בישול ובלעה קדרה משנפל שם אוסר משניטל (הרוב) [הרוטב] או פחתו בידיים דהתם ודאי אוסר, ואיני רואה לזה עיקר, דמאי שנא, והרמב"ם ז"ל כ' שמשערים באומד יפה כמה נבלע ועומד בדפני הקדרה ואותו הוא שמצטרפין להיתר, מפני שאנו רואין אותו כאלו עומד בעין בחוץ ומצטרף למה שבתוך הקדרה אבל מה שפחת מחמת האור שכלה ואבד לא, ומ"ש רש"י ז"ל דהו"ל תרי לשני ובדאורייתא הלך אחר המחמיר, תמיהא לי דהא מדאורייתא חד בתרי בטל והא דבעינן ששים דרבנן היא ובדרבנן לקולא, וי"ל דכיון דעיקרו מדאורייתא גם בספק שיעורו הולכים בו להחמיר, ומקצת מפרשים יש שפירשו בקדרה עצמה כלומר ברוטב ובקיפה ובחתיכות שהן בתוך הקדרה עצמה ובא לפנינו עכשיו אבל במה שנבלע בתוך דפני הקדרה

לא, ופסקו כלישנא בתרא לקולא משום דשיעורין דרבנן נינהו, וכן נראה יפה, והראב"ד ז"ל פלי בענין אחר בע"ז בפסק המערה מחבית לבור ושם כתבתיו

3. עבודה זרה עג. "כי אתא רב דימי" עד "תנן יין"

כי אתא רב דימי א"ר יוחנן: המערה יין נסך מחבית לבור, אפילו כל היום כולו. ראשון ראשון בטל

4. רמב"ן ע"ז עג. ד"ה המערב יין נסך "וראיתי לראב"ד ז"ל" עד "ולא די לו", "אלא ודאי הכי משמע" עד "ואפילו במין במינו"

וראיתי לראב"ד ז"ל שכתב בפירושו ואף על גב דלית הילכתא כר' יוחנן לענין יין ביין, מיהו גבי יין במים ומים ביין וכן בכל איסור שנימוח כגון חלב ודם וכן כיוצא בהם הילכתא כוותיה, שאם יפול האיסור לתוך ההיתר מעט מעט שאין בו נותן טעם בשעת נפילה אף על פי שנפל בו איסור כל היום כולו מותר דראשון ראשון בטל

אלא ודאי הכי משמע דכיון דלא קיימא לן כרב דימי אף בשאר איסורי נותן טעם לא אמרינן ראשון ראשון בטל, ואצ"ל במערה ואינו מפסיק דהא הוינן עליה ממתני' ומפרקינן ליה, אלא אפי' בנופל והוזר ונופל אסור, דמכיון שיש בו בסוף נותן טעם חזר איסור וניעור דטעמא לא בטיל

5. תוס' חולין צז: ד"ה איכא ומהר"ם שם

איכא דאמרי בקדרה עצמה - תימה אם שיעור עובי הקדרה כחמשים זיתים ונתן בה מים כשיעור עשרה זיתים ובשל באותן המים כזית חלב היאך יתבטל אותו כזית חלב במים הא פשיטא שיש במים טעם חלב ונראה לפרש דהכא מיירי כגון דליתיה לאיסורא בעיניה דנבלע בה בקדרה כזית חלב והיא היתה כבר בלועה מהיתר ואח"כ חזר ובשל היתר דמשערינן בקדרה עצמה לבטל האיסור שנבלע בה

מהר"ם שם

בתוס' ד"ה איכא דאמרי וכו' והיא היתה כבר בלועה מהיתר וכו'. נראה דלמ"ד בקדרה עצמה משערינן לא היה צ"ל והיא היתה כבר בלועה מהיתר ולא נקטי' אלא בשביל מ"ד במאי דבלעה קדרה משערינן